

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ร้าน Young Rabbit อาคารโบบี้ทาวเวอร์
๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ ร้าน Young Rabbit อาคารโบ้เบ้ทาวเวอร์ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจาก คุณสดศรี สัมพันธ์ (คุณต่าย) เจ้าของร้าน Young Rabbit ซึ่งเป็นร้านขายส่งเสื้อผ้าเด็ก ตั้งอยู่ที่ชั้น ๕ อาคารโบ้เบ้ทาวเวอร์ ริมคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานครฯ เพื่อไปสนทนาธรรมที่ร้าน ระหว่างเวลา ๙.๐๐ - ๑๑.๓๐ น. ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๓ แล้ว ที่ท่านอาจารย์เดินทางมาสนทนาธรรมที่นี่ คือ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ และวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ ที่ อาคารโบ้เบ้ทาวเวอร์ และวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ ที่บ้านคุณต่าย

อันดับต่อไป ขอนำ
ความการสนทนาบางตอน
ในวันนั้น มาให้ทุกท่านได้
พิจารณาเช่นเคย ดังความ
ต่อไปนี้

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น ถ้าไม่ฟังพระธรรมแล้วค่อย ๆ เข้าใจขึ้น ค่อย ๆ
เข้าใจขึ้น ว่าคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องต่างกับคำของคนอื่น
ทั้งหมด!!! คนที่ไม่เคยฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย ไม่เข้าใจ
พระปัญญาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าทรงตรัสรู้อะไร ได้แต่กราบ
ไหว้พระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบเข้า กราบคำ แต่ไม่รู้ว่าพระองค์
ตรัสรู้หรือรู้จริง ๆ รู้ของเราหรือเปล่า? หรือว่า เพราะตรัสรู้ เราจึง
ต้องกราบไหว้ ในการที่ท่านสามารถที่จะเข้าใจถูกต้อง เห็นคนอื่น
ทั้งสิ้น มิฉะนั้น เราจะกราบทำไม? ใช่ไหม?

...เพราะฉะนั้น ก็กราบในพระปัญญาคุณ ที่สามารถเข้าใจถูกต้องในทุก
สิ่งทุกอย่างที่มีจริง ๆ ซึ่งเราไม่เคยเข้าใจมาก่อนเลย แม้แต่ทุกคำที่
เราพูด อย่าง "สติ" เราคิดว่าเรากำลังนั่งอย่างนี้เรามีสติ แต่ความ
จริงเราไม่รู้ว่ "สติ" คืออะไร แต่มี "เราคิด" ว่ามีสติ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ที่ว่า "เป็นเรา" ทั้งหมดนี้ มีจริง ๆ หรือเปล่า? ถ้าไม่เกิด มีไหม? ถ้า "เห็น" ไม่เกิดขึ้นและ "กำลังเห็น" เห็นก็ไม่มี ขณะนี้กำลัง "ได้ยิน" เพราะ "ได้ยิน" เกิดขึ้นได้ยิน ไม่ใช่ "เราได้ยิน" เพราะฉะนั้น ธรรมะเป็นเรื่องที่ว่า ถ้าไม่มีความเคารพ ในพระปัญญาคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในพระมหากรุณาคุณ พระบริสุทธิคุณ เราจะไม่รู้เลยว่า แต่ละคำที่เราได้ฟัง เป็นคำซึ่งเรา พุฒมาก่อนในชีวิต แต่พูดด้วย "ความไม่รู้" ทั้งหมด!!!!...

...เช่น เรา, สติ, หรือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้บอกให้ใครไปมีสติรู้นั้น รู้นี้ แต่ให้เข้าใจ ถูกต้องตามความจริงว่า "สิ่งที่มี" ต้อง "เกิดขึ้น" หลากหลายมาก ดีก็มี ชั่วก็มี โกรธก็มี ไม่โกรธก็มี ชอบก็มี ไม่ชอบก็มี ทุกอย่างเป็น สิ่งที่มีจริงทั้งหมด เมื่อเป็นสิ่งที่จริงหลากหลายมาก และ แค่ ปรากฏ "นิดเดียว" แล้วก็ "หมดไป" แล้วไม่กลับมาอีกเลย!!

เมื่อไหร่ ที่ตอบคำว่าสติ ก็แค่ "คิด" ขณะนั้นว่า "มีสติ" แล้วก็หมดไป แล้ว ถ้าจะเกิดใหม่ คิดว่ามีสติ ก็เป็นความคิดใหม่ ไม่ใช่อันเก่า ทุก อย่างมีชั่วขณะที่แสนสั้น ค่อย ๆ ฟัง ค่อย ๆ เข้าใจ ค่อย ๆ เห็น ประโยชน์ แล้วจะมีประโยชน์อะไรกับการที่เราเกิดมา มีทุกอย่าง อยากได้ทุกอย่าง ทำทุกอย่าง มี "เห็น" มี "ได้ยิน" มี "คิดนึก" มี "สุข" มี "ทุกข์" แล้วก็ไม่เหลือเลย โดยที่ไม่รู้ความจริงว่า สิ่งที่มี คือ อะไร? แล้วก็หมดแล้ว ไม่เหลือแล้ว!!!!...

...เพราะฉะนั้น ไม่ใช่ที่เราจะศึกษาหรือฟังธรรมะโดยให้ "เขาบอก" เรา แต่ว่าต้องมี "ความเข้าใจ" อย่างมั่นคง ว่าเรากำลังฟังอะไร ฟังเรื่อง "สิ่งที่มีจริง ๆ เดียวนี้" เพราะ "เดี๋ยวนี้มีจริง ๆ" สิ่งที่มีจริงเมื่อวานนี้ไม่ใช่เดี๋ยวนี้ สิ่งที่มีจริงเดี๋ยวนี้ ไม่ใช่เมื่อวานนี้ และสิ่งที่มีจริงตอนนี้ ไม่ใช่ตอนเย็น ตอนค่ำ เป็นสิ่งที่มีจริงชั่วคราว ในขณะที่กำลังเป็นอย่างนี้ แต่ไม่เคยรู้ความจริงนี้เลย ว่าสิ่งที่มีจริงชั่วคราวนี้เป็น แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง หลากหลายมาก เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป...

..."เห็น" มี ไม่ใช่ "ได้ยิน", "คิด" มี ไม่ใช่ "เห็น" เพราะฉะนั้น แต่ละหนึ่ง เกิดดับสืบทอด ไม่มีใครรู้เลย ห้ามก็ไม่ได้ ไม่ให้เป็นอย่างนั้นก็ได้ ไม่ได้ ไม่ให้เกิดก็ได้ ไม่ได้ ไม่ให้ตายก็ได้ ไม่ได้ เกิดมาเพียงแค่ว่าเพื่อเห็น เพื่อได้ยิน เพื่อได้กลิ่น เพื่อลิ้มรส เพื่อรู้สิ่งที่กระทบสัมผัส เพื่อคิดนึก เพื่ออยากได้นั่น อยากได้นี้ มีทรัพย์สมบัติมากมาย แล้วก็ต้องจากไป ไม่มีความเป็นเจ้าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เข้าใจว่าเป็น "ของเรา" อีกต่อไป มีใครไม่เป็นอย่างนี้บ้าง? เหมือนกันหมดเลย!!...

...เพราะฉะนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่ได้ทรงตรัสรู้ความจริง เพื่อให้ทุกคนได้รู้ว่า ทุกอย่างที่มีเดี๋ยวนี้ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจึงมี และใครก็ไปทำให้เกิดขึ้นไม่ได้ นอกจากมีเหตุปัจจัยที่จะทำให้เกิด จึงเกิดได้ ถ้าไม่โกรธ แล้วใครมาบอกให้โกรธ โกรธได้ไหม? ไม่ได้ นี่แสดงให้เห็นว่า เริ่มรู้จักกรรมะ เป็นสิ่งที่มีจริงต่อเมื่อเกิดขึ้น และถ้าไม่มีปัจจัยที่จะเกิดก็เกิดไม่ได้ ใครลองไปทำให้อะไรเกิดสิคะ ทำ "เห็น" สิคะ ทำได้ไหม? ตาบอด ไม่มีทางเห็นได้เลย ทำ "ได้ยิน" ได้ไหม? ก็ไม่ได้ ทำอะไรไม่ได้เลยสักอย่างเดียว เพราะ "มีแล้ว" ตามเหตุตามปัจจัย แต่ไม่รู้ตามความเป็นจริงเลยว่า เกิดขึ้นได้อย่างไร แต่ไม่มีตัวตน ไม่มีเรา ที่จะทำอะไรก็ได้...

...ด้วยเหตุนี้ สติปัญญา ต้องรู้จักคำว่า "สติ" ก่อน ถ้าไม่รู้จักสติแล้วจะไปรู้จักสติปัญญา ได้อย่างไร? การศึกษาธรรมะ อย่าไปคิดว่า เราจะมีสติปัญญาทันทีที่ได้ยินคำนี้ แต่ว่า เรายังไม่รู้อะไรเลย เพราะฉะนั้น ต้องค่อย ๆ เข้าใจขึ้น แม้แต่คำว่าสติ หรือคำว่าสติ

ปัญฐาน ไม่ใช่บอกเดี๋ยวนี้เข้าใจเดี๋ยวนี้ แต่เข้าใจจริง ๆ ว่า สติคืออะไร มีจริงหรือเปล่า? และเดี๋ยวนี้มีไหม? ถ้าไม่รู้ว่าสติคืออะไร จะรู้ได้อย่างไรว่า เดี่ยวนี้มีหรือเปล่า? และจะรู้ได้อย่างไรว่า แล้วสติจะเกิดได้อย่างไร ไม่มีเหตุปัจจัยให้สติเกิด สติก็ไม่เกิด

เพราะฉะนั้น การศึกษาธรรมะ การฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็จะได้รู้ว่า ขณะใดที่เข้าใจคำที่ได้ฟัง เพราะได้ยินคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงความจริงของสิ่งนั้น เพราะฉะนั้น เรียนเพื่ออะไร? ศึกษาเพื่ออะไร? ถ้าตอบได้ก็คือเข้าใจ เรียนทำไม?...

คุณลุงสุก : เรียนเพื่อความเข้าใจครับ

ท่านอาจารย์ : เรียนเพื่อเข้าใจ ใช่ไหม? เพราะแต่ก่อนไม่เข้าใจ ใช่ไหม?

คุณลุงสุก : ใช่ครับ

ท่านอาจารย์ : เมื่อไม่เข้าใจ จึงเรียนให้เข้าใจ

คุณลุงสุก : ที่นี้ คำว่า "ศึกษา"

ท่านอาจารย์ : ศึกษาเพื่ออะไร?

คุณลุงสุก : ศึกษาเพื่อให้รู้ว่า ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน

ท่านอาจารย์ : แล้วเรียนเพื่ออะไร?

คุณลุงสุก : เรียนเพื่อรู้เรื่องของสิ่งที่มีจริง

ท่านอาจารย์ : เหมือนกันไหม?

คุณลุงสุก : มันน่าจะมี ความแตกต่างกันบ้าง

- ท่านอาจารย์ :** กินข้าว รับประทานข้าว เหมือนกันไหม? กินข้าวหรือยัง? รับประทานข้าวหรือยัง? เหมือนกันไหม? เรียนหรือยัง? ฟังหรือยัง? เข้าใจหรือยัง? ศึกษาหรือยัง? เหมือนกันไหม?
- คุณลุงศุกล :** ที่ท่านอาจารย์กล่าวว่า ศึกษา มีความหมาย ๓ อย่าง คือ ไตรสิกขา
- ท่านอาจารย์ :** ไม่ใช่ค่ะ หมายความว่าปัญญาที่เกิดจากความเข้าใจในการฟัง ที่เราใช้คำว่า ปัญญา ปัญญา ต้องเป็น "ความเข้าใจ" ถ้าไม่เข้าใจ ไม่ใช่ปัญญา

...ถ้าเราไม่ใช่คำว่า ปัญญา ใช้คำว่า "สัมมาทิฐิ" ก็ได้ เพราะว่า "ทิฐิ" แปลว่า ความเห็น ความเข้าใจ "สัมมา" คือ ถูกต้องตามความเป็นจริง "มิจฉาทิฐิ" ก็คือ ความเห็น ความเข้าใจ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ผิด จึงใช้คำว่า มิจฉาทิฐิ แต่ "ทิฐิ" ก็คือ ความเห็น ความเข้าใจ เพราะฉะนั้นเราเรียนเพื่อ "เข้าใจ" รับประทานอาหารเพื่อ "อิ่ม" กินข้าวก็เพื่อ "อิ่ม" เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะเรียน ไม่ว่าจะศึกษา ไม่ว่าจะฟัง ทั้งสิ้น เพื่อเข้าใจสิ่งที่มีจริง ๆ ให้ถูกต้อง จะใช้คำไหนก็ได้ ไม่ใช่คำนี้ก็ได้ ใช้คำภาษาไหนก็ได้!...

...เพราะฉะนั้น ความเข้าใจที่เกิดจากการฟัง ไม่ใช่ระดับที่ เข้าใจ
ลักษณะที่กำลังเป็นจริงอย่างที่กำลัง เพราะฉะนั้น ปัญญาเจริญขึ้น
ตามลำดับ ถ้าไม่มีการฟังเลย ความเข้าใจธรรมะที่มีจริง ก็ไม่มี
เพราะฉะนั้น "ปริยัติ" ฟังพระพุทธรูปท่านั้น จะไปเรียนวิชา
เกษตร วิทยาศาสตร์ เรียนหมอ เรียนอะไร ก็ไม่ใช่ปริยัติ เพราะว่า
ไม่รู้ความจริงของสิ่งที่มีจริง ที่กำลังปรากฏ!!!!...

...เพราะฉะนั้น "ปริยัติ" หมายความว่า ความรู้ที่เกิดจากการฟังสิ่งที่มีจริง จนกระทั่งเป็นความเข้าใจถูกต้อง "รอบรู้" ไม่ว่าจะได้อินคำไหน พอเขาบอกว่าธรรมะ เราก็เข้าใจ ไม่ว่าจะอยู่ในพระไตรปิฎก ส่วนของพระวินัย พระสูตร พระอภิธรรม มีคำว่า "ธรรมะ" เราก็เข้าใจ ว่าหมายความว่าอะไร นั่นคือ รอบรู้ แล้วยังแทงตลอดว่า นั่นไม่ใช่เรา!!!!...

...เพราะฉะนั้น จึงมีความเข้าใจ แม้ในปริยัติ ก็มีทั้ง "รอบรู้" และ "แทงตลอด" เป็นปัจจัยให้ "สติสัมปชัญญะ" เกิด แม้ไม่ฟัง "สติ" ก็กำลังเข้าใจสิ่งที่กำลังปรากฏ เพราะฟังแล้ว เข้าใจแล้ว "ระลึกได้" ว่าขณะนี้เพียงแค่ "เห็น" กำลังเห็นนี้ เพียงแค่ "เห็น" แล้วก็หมดไป ถ้า "กำลังรู้ลักษณะที่มีจริง ๆ " ด้วยความเข้าใจถูกต้อง ตรงตามที่ได้ฟัง นั่นคือ "ปฏิบัติ" ต้อง "รอบรู้" และ "แทงตลอด" แม้ในปฏิบัติ ไม่ไปเข้าสำนักปฏิบัติ ไม่ไปทำโน่น ทำนี่ เพราะว่า นั่นคือ "ผิด"

ถ้ารอบรู้จริง ๆ แทงตลอดจริง ๆ ก็รู้ว่า ปฏิบัติ "ไม่ใช่เรา" แต่เป็น "สติสัมปชัญญะ" มีปัญญาเกิดร่วมด้วย มีวิริยะเกิดร่วมด้วย มีความตั้งมั่นคงเกิดร่วมด้วย มีสภาพธรรมะที่พระองค์ทรงแสดงว่า เป็นปัจจัยให้สติสัมปชัญญะเกิด เพราะเข้าใจ เกิดร่วมกับความเข้าใจ...

...เพราะฉะนั้น ธรรมะไม่ใช่เรื่องคิดเอง ไม่ใช่เรื่องฟังครั้งเดียว ไม่ใช่เรื่องฟังแล้วคิดว่าเข้าใจ แต่ความเข้าใจระดับไหน? ระดับปริยัติ-ฟัง พระพุทธพจน์ รอบรู้หรือยัง? มั่นคงหรือยัง? แทงตลอดหรือยัง?...

www.dhammadhome.com

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของ คุณสดศรี สัมพันธ์ และ สมาชิกกลุ่มสนทนาธรรมไปป์ทุกท่าน
และ ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

